

VUOSIKERTOMUS 2023

Hallituksen kokous 23.4.2024: ehdotus vuosikokoukselle 15.5.2024

PYÖRÄILYKUNTIEN VERKOSTON VUOSIKERTOMUS 2023

Vuosi 2023 oli Pyöräilykuntien verkosto ry:n 26. toimintavuosi. Toimintavuoden merkittävin muutos oli henkilöstömäärän väheneminen. Vähentämistarve juonsi juurensa vuoden 2022 tapahtumiin: hankerahoituksen myötä kasvanut budjetti, laajentunut toiminta ja aiempaa suurempi henkilöstömäärä painoivat vuoden 2022 tuloksen reilusti negatiiviseksi, ja toimintavuoden 2023 tavoitteeksi tulikin talouden tasapainottaminen ja negatiivisen pääoman korjaaminen. Talouden sopeuttamistoimena henkilöstömenoja vähennettiin loppuvuotta kohden. Vuoden 2023 alussa Pyöräilykuntien verkostossa työskenteli viisi henkilöä, ja vuoden 2023 lopussa kolme henkilöä, joista kaksi osa-aikaisina. Kuntien kävelyn ja pyöräilyn edistämistyötä tuettiin kuitenkin suunnitellusti.

Toiminta vuonna 2023

Pyöräilykuntien verkoston toimintaa ohjasi järjestön voimassa oleva strategia (2019-2025) sekä järjestön itselleen määrittelemät tavoitteet edistää pyöräilyä, pyöräilykulttuuria sekä pyöräilyn olosuhteita Suomessa, lisätä pyöräilyyn ja kävelyn liittyvää vuorovaikutusta kuntien, valtionhallinnon sekä erilaisten järjestöjen sisällä ja välillä sekä välittää uusinta kansainvälistä tietoa kehittämistyön tueksi.

Toiminnan mahdollistavat jäsenmaksut ja kohdeavustukset. Vuonna 2023 Pyöräilykuntien verkoston varainhankinnan tärkein kanava olivat kuntien ja muiden yhteisöjen jäsen- ja palvelumaksut. Toimintaa rahoitettiin lisäksi liikenne- ja viestintävirasto Traficomin hankerahoituksella (Fiksusti kouluun -hanke, Kunnossapito kuntoon -hanke), opetus- ja kulttuuriministeriön erityisavustuksella (Pyöräily-ystävällinen työpaikka -hanke) sekä Lapin liiton hankerahoituksella (Arctic Bikepacking Trail 2-pyörämatkailuhanke). Pyöräilykuntien verkoston ja Pyöräiliiton yhteinen Pyörämatkailukeskus sai rahoituksensa Traficomin kautta eduskunnan valtiovarainvaliokunnan budjetista (ns. joululahjaraha).

Pyöräilykuntien verkoston strategian kärkitoimenpiteitä vietiin käytäntöön muun muassa seuraavilla tavoilla:

1. Parhaiden toimintamallien juurruttaminen

- Kävelyn ja pyöräilyn edistämisen yleiseen tilanteeseen jäsenkunnissa perehdyttiin ja edistämistoimenpiteitä tuettiin kuntakäynneillä, joita toteutettiin viidessä jäsenkunnassa: Ii, Nokia, Kokemäki, Lappeenranta ja Ylivieska.
- Kuntien pyynnöstä osallistuttiin kävelyn ja pyöräilyn edistämisen työryhmiin (esim. Mikkeli, Espoo) sekä edistämishelmien laadintaprosesseihin (esim. Mikkelin seutu, Raisio, Vihti).

- Hankkeissa toteutettiin kävelyn ja pyöräilyn edistämisen ja infrakehittämisen toimenpiteitä seuraavasti:
 - o [Fiksusti kouluun](#): mukaan saatiin 16 uutta kuntaa ja noin 30 koulua. Yhteensä Fiksusti kouluun -ohjelmassa oli mukana 35 kuntaa ja noin 80 koulua. Uusissa kunnissa toteutettiin mm. kouluympäristöjen olosuhdekartoituksia. Ohjelman etätapaamisten (6 kpl) lisäksi järjestettiin kuntakohtaisia etäpalavereja yhdeksän kunnan pyynnöstä.
 - o Kunnossapito kuntoon: hankkeessa tuotettiin pyörävylien talvihoidon prosessia kuvaava ohje kunnille, kaupungeille ja ELY-keskuksille paremman pyöräilyväylien kunnossapidon palvelutason aikaansaamiseksi. Vuorovaikutus hankkeeseen osallistuvien sidosryhmäkaupunkien (Helsinki, Kuopio, Oulu ja Turku) edustajien kanssa oli aktiivista. [KUNNOSSAPITO KUNTOON!](#)
[Pyörävylien ympärivuotisen käytön turvallisuuden edistäminen suomalaisissa kaupungeissa Pyöräilykuntien verkoston julkaisuja 2024:1](#)
 - o Pyöräily-ystävällinen työpaikka: hankkeessa tuotettiin pyöräily-ystävällisen työpaikan kriteerit kolmelle eri osa-alueelle (joista kullakin on kolme tasoa):
 - Pyöräpysäköinti ja olosuhteet
 - Kannusteet ja johtajuus
 - Viestintä ja aktiviteetitHankkeessa on mukana 10 työpaikkaa, joista kolme edustaa kuntia (Kurikka, Lahti, Raisio)
 - o Arctic Bikepacking Trail 2: viimeisenä hankevuonna (päätyi 31.10.2023) julkaistiin viimeiset kolme Lapin alueen pyörämatkailureittiä (yhteenä hankkeessa julkaistiin 14 reittiä), integroitiin Arctic by Cycle -reitistön viestintä osaksi alueiden muuta matkailuviestintää yhteistyössä kuntien kanssa, brändättiin sähköpyörälle sopivat reitin "eBikepacking" -tunnuksella, testattiin Talvi-pyörävaellusreitti ja analysoitiin sen erityispiirteet ja potentiaali sekä järjestettiin hankkeen loppuwebinaari. <https://www.bikeland.fi/en/arcticbycycle>
 - o Pyörämatkailukeskus: pyörämatkailu tapahtuu myös kuntien kävelyn ja pyöräilyn katuverkolla sekä kunnan hallinnoimilla ulkoilureiteillä ja maastopyöräreiteillä, ja Suomessa jokainen kunta on potentiaalinen pyörämatkailukunta. Toimintakaudella 2023 tiivistettiin kuntien poikkihallinnollista yhteistyötä matkailun kysymyksissä; käytännössä tämä tarkoitti esim. Visit-organisaatioiden ja kunnan muiden hallintokuntien yhteistyön vahvistamista. Pyörämatkailu oli agendalla monissa jäsenkuntien kanssa pidetyissä palavereissa. Lisäksi Pyörämatkailukeskuksen työntekijät autoivat kuntia pyörämatkailun kehittämisessä reitteihin, markkinointiin ja Welcome Cyclist -yritysten verkoston vahvistamiseen liittyvissä kymmenissä palavereissa ja työpajoissa.
 - South by Cycle -reitien 13 jäsenkunnan kanssa Pyörämatkailukeskus järjesti seitsemän SbC-aamukahvitapaamista.

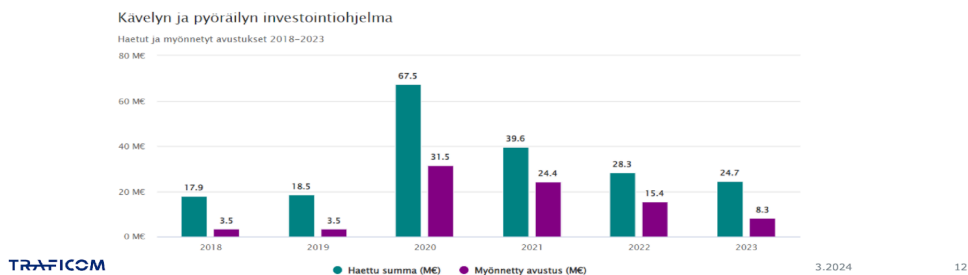
2. Koulutus ja viestintä parhaista pyöräliikenneratkaisuista

- Vuonna 2023 järjestettiin teemakohtaiset, jäsenyhteisöille maksuttomat aamukahviwebinaarit, joissa esiteltiin Pyöräilykuntien verkoston v. 2022 tuottamia ns. virikeaineistoja. Aineistojen tavoitteena on helpottaa ja edistää valtakunnallisten Pyöräiliikenteen ja Jalankulun suunnittelu -ohjeiden käyttöä kunnissa. Aamukahviwebinaarit järjestettiin seuraavasti:
 - o Pyöräpysäköinti 3.3.2023
 - o Pyöräkadut 17.3.2023
 - o Sujuvat ja turvalliset risteysjärjestelyt 31.3.2023
 - o Pyöräily-ystävälliset kiertoliittymät 14.4.2023
 - o Kylätiet ja 2-1-tiet 28.4.2023
 - o Kaikki käyttäjät huomioiva liikenneympäristö (Inklusiivinen infrastruktuuri) 26.5.2023
- Muita seminaareja ja koulutuksia:
 - o Pyöräilyviikon infotilaisuus 6.2.2023
 - o Pyöräpysäköinti kuntoon – Vaasan Pyörätallin avajaiset (Pyöräilyviikon ohjelmaa) 5.5.2023 (yhdessä Cykloksen kanssa)
 - o Fiksusti kouluun -webinaari: Aktiivisesti vai autokyydillä – koulumatkojen kulkutavat huoltajien silmin (Likes by Jamkin kanssa)
 - o Velo-city Leipzig -jälkiseminaari 1.9.2023 (Traficommin kanssa)
 - o Fiksusti kouluun -verkostotapaaminen 30.11.2023 (Likes by Jamkin kanssa)
- Tärkeimmät viestintäkanavat jäsenyhteisöille ja keskeisille sidosryhmille olivat Pyöräily-uutiskirje, Poljin-lehti ja sosiaalinen media (Facebook, Instagram, X) sekä Kilometrikisa-uutiskirje

3. Vaikuttaminen paikalliseen ja valtakunnalliseen päätöksentekoon ja liikennepolitiikkaan

- Pyöräilykuntien verkosto teki aktiivista vaikuttamistyötä pitämällä yhteyttä päätöksentekijöihin kotimaassa ja EU:ssa, asiasta vastaaviin viranhaltijoihin valtionhallinnon eri tasoilla ja kunnissa.
- Pyöräilykuntien verkoston henkilökunta toimi asiantuntijana ja kirjoitti analyysejä ja toimintasuositukset Jyväskylän ammattikorkeakoulun toteuttamaan ”Pyöräilyn olosuhteet Suomen kunnissa” -selvitykseen (2023)
- Liikennepolitiikkaan vaikutettiin myös eri asiantuntijatyöryhmissä sekä lausuntojen ja kuulemisten kautta.
- Asiantuntijahaastattelut medialle sekä osallistuminen julkiseen keskusteluun eri mediakanavissa olivat tärkeä osa vaikuttamistyötä.

-
- 4. Pyöräilyn taloushyötyjen osoittaminen on tärkeä vaikuttamisen keino. Kuntia kannustetaan keräämään ja jakamaan tietoa pyöräilyn talousvaikutuksista.
- 5. Pyöräiliikenteen rahoitustason nostaminen kohti YK:n suosittelemaa 20% liikenneinvestoinneista.
- Pyöräilykuntien verkosto pyrki vaikuttamaan hallitusohjelmaan, jotta siihen saataisiin kirjauksia pyöräiliikenteen edistämiseen tarvittavien resurssien turvaamisesta. Valitettavasti tilanne vuoden 2023 ei vaikuttanut rahoitustason kannalta lupaavalta; kävelyn ja pyöräilyn investointiohjelman kautta kunnille myönnettyjen avustusten määrärahat ovat laskusuunnassa. Pyöräilykuntien verkosto kävi loppuvuodesta 2023 jäsenkuntien ja sidosryhmien kesken keskusteluja, joiden tavoite oli löytää keinoja pitää yllä kävelyn ja pyöräilyn edistämisen tahtotilaa ja hyödyntää niukkoja resursseja parhaalla mahdollisella tavalla.
-

6. Kannustava kampanjointi pyöräilyn puolesta.

Pyöräilykuntien verkosto koordinoi ja toteutti seuraavat pyöräilyyn kannustavat kampanjakokonaisuudet:

- Pyöräilyviikko järjestettiin 5.-14.5.2023. Pyöräpysäköinti-pääteemalla kiinnitettiin huomio pyöräpysäköinnin laatuun, määrään, sijoitteluun ja käytettävyyteen. Pyöräilyviikon avajaistapahtuma järjestettiin Vaasan Pyörätallin avajaisten yhteydessä; Pyöräilykuntien verkosto järjesti paikan päältä webinaarin yhdessä Cykloksen kanssa. Pyöräilyviikko oli jälleen maan laajin ja monipuolisin pyöräilytapauksien ja viestinnän kokonaisuus, joka sisälsi satoja tapahtumia kymmenissä eri kunnissa. Kooste Pyöräilyviikon medianäkyvyydestä löytyy Pyöräilyvuosi-verkkosivulta: <https://pyorailyvuosi.fi/pyorailyviikko-viestinta/>

- Kilometrikisoja järjestettiin totutusti kaksi: Talvikilometrikisa järjestettiin 1.1.-28.2.2023, ja Kilometrikisa 1.5.-30.9. Kesällä 2023 saavutettiin Kilometrikisan ennätys: mukana oli 37 460 osallistujaa. Ketjureaktio-keräyksessä kerättiin Suomen Punaiselle Ristille niin ikään ennätyselliset 105 000 euroa. Kilometrikisasta viestittiin kisan omien viestintäkanavien (Kkilometrikisa-uutiskirje, instagram) lisäksi Pyöräilykuntien verkoston verkkosivuilla ja facebookissa.

JÄSENYHTEISÖT

Toimintavuoden aikana verkostoon liittyi kahdeksan uutta kuntaa: Hollola, Isokyrö, Nakkila, Nivala, Orimattila, Pyhäjoki, Urjala ja Uusikaarlepyy. Verkoston jäsenyyden päätti Hattula. Pyöräilykuntien verkostoon kuului vuoden 2023 lopussa 176 jäsenyhteisöä, joista 164 oli kuntia ja kaupunkeja.

HALLINTO JA TALOUS

Pyöräilykuntien verkoston toimintaa johti hallitus, jonka puheenjohtajana toimi Oskari Auvinen (Kangasalan kaupunki) ja varapuheenjohtajana Hanna Väätäinen (Kuopion kaupunki). Muita hallituksen jäseniä olivat Oskari Kaupinmäki (Helsingin kaupunki), Piritta Keto (Varsinais-Suomen ELY-keskus), Jenna Leinonen (Vaalán kunta), Anette Korkiakangas (Kokkolan kaupunki), Taneli Pärssinen (Turun kaupunki). Varajäseninä toimivat Riikka Kallio (WSP Finland Oy) ja Juha Korhonen (Pohjois-Savon ELY-keskus, luopui tehtävästä 13.12.2023). Vuoden aikana hallitus kokoontui 4 kertaa.

Työntekijät

Pyöräilykuntien verkostossa työskentelivät toimintavuoden aikana seuraavat henkilöt: Matti Hirvonen (toiminnanjohtaja); Sanna Ojajärvi (kehittämispäällikkö); Martti Tulenheimo (erityisasiantuntija), Riina Jorasmaa (pyörämatkailun asiantuntija, vanhempainvapaalla 31.3.2023 saakka ja 4.7.2023 lähtien); Tuija Mikkonen (pyöräilyn edistämisen koordinaattori, työsuhde päättyi 31.3.2023), Taneli Roininen (projektipäällikkö, Arctic Bikepacking Trail -hanke, päättyi 31.10.2023). Keskimäärin verkostossa oli vuonna 2023 töissä 5 henkilöä. Vuoden 2023 lopussa verkostossa työskenteli kolme henkilöä.

Talous

Pyöräilykuntien verkoston tilikauden 2023 tulos oli +3 312,19 €. Tulos jäi vuoden talousarviossa asetettua tavoitetta (+14 550 €) vaatimattomammaksi. Verkoston tase jäi edelleen alijäämäiseksi (-28 191,61).

Tilanteen korjaamiseksi vuonna 2023 (1.7.2023 lähtien) toteutettiin pitkään suunnitteilla ollut taloushallinnon ja kirjanpidon siirtyminen sähköiseen järjestelmään (Procountor). Samalla vaihdettiin taloushallinnon ja kirjanpidon toteuttajaa. Yhdistyksen taloushallinto ja kirjanpidon palvelut ostettiin 31.5.2023 saakka toiminimi Minna Lindholmilta. 1.6.2023

alkaen taloushallinto ja kirjanpito ostettiin Talouskonsultointi Mertaaja Oy:ltä. Kirjanpitäjänä toimii Jarno Heikkinen. Tilintarkastajina toimivat tilintarkastusyhteisö Tiliextra Oy:n tilintarkastajat Miro Niska ja Kristian Seemer.

Talouden seurannan osalta hallituksessa siirryttiin syksyllä 2023 kvartaaliseurantaan aiemman puolivuotistarkastelun sijaan.

Vuoden 2023 vuosikokouksessa hyväksyttiin n. 18 % korotus jäsenmaksuihin vuodelle 2024. Pääperusteluina korotukselle olivat

- yleinen kustannustason nousu
- kuluttajahintaindeksin nousu: noin 9 % vuosina 2021-2022, ja nousun jatkuminen vuonna 2023
- TES:n mukaiset palkankorotukset 2021-2024
- jäsenpalvelujen säilyttäminen ja kehittäminen

Vuonna 2023 menoja karsittiin mm. jättämällä väliin kansainväliset konferenssimatkat sekä pienentämällä henkilöstökuluja etenkin jälkimmäisellä vuosipuoliskolla. Verkoston kolmesta työntekijästä kahden työsopimukset muutettiin sopeuttamistoimena osa-aikaisiksi (07/2023 ja 09/2023).

Jatkossa vahvemman positiivisen tuloksen saaminen on tärkeää, jotta järjestön talous saadaan vakaalle pohjalle.